

Sygn. akt: I C 579/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 kwietnia 2017 r.

Sąd Rejonowy w Augustowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO w SR w Augustowie Bogumiła Malinowska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Karolina Szematowicz

po rozpoznaniu w dniu 6 kwietnia 2017 r. w Augustowie

na rozprawie

sprawy z powództwa K. A., M. A., M. K. (1), P. K., M. K. (2), I. K.

przeciwko Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

I. Zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda K. A. kwotę 34.000zł (trzydzieści cztery tysiące złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 02.08.2016r. i do dnia zapłaty oraz kwotę 9.634zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(...). Zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda M. A. kwotę 34.000zł (trzydzieści cztery tysiące złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 02.08.2016r. i do dnia zapłaty oraz kwotę 9.617zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

III. Zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powódki M. K. (1) kwotę 34.000zł (trzydzieści cztery tysiące złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 02.08.2016r. i do dnia zapłaty oraz kwotę 9.617zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

IV. Zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powódki M. K. (2) kwotę 10.000zł (dziesięć tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 02.08.2016r. i do dnia zapłaty oraz kwotę 4.817zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

V. Zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powódki I. K. kwotę 10.000zł (dziesięć tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 02.08.2016r. i do dnia zapłaty oraz kwotę 4.817zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

VI. Zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda P. K. kwotę 10.000zł (dziesięć tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 02.08.2016r. i do dnia zapłaty oraz kwotę 4.817zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

VII. Odstępuje od obciążania stron opłatą sądową, od której powodowie byli zwolnieni, a także wydatkami poniesionymi na wynagrodzenie biegłego sądowego, przejmując to wszystko na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt I C 579/16

UZASADNIENIE

Powodowie K. A., M. A., P. K. i powódki M. K. (1), M. K. (2), I. K. w dniu 26.10.2016 r. wystąpili do Sądu Rejonowego w Augustowie z datą wpływu do Sądu w dniu 31.10.2016 r. i z dekretacją w dniu 02.11.2016 r. z pozwem przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W. domagając się od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. zasądzenia następujących kwot: powodowi K. A. kwoty 34.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 02.08.2016 r. do dnia zapłaty wraz z kosztami postępowania według norm prawem przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 9.600 zł wraz z opłatą skarbową od udzielonych pełnomocnictw procesowych w kwocie 34 zł; powodowi M. A. kwoty 34.000 zł, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 02.08.2016 r. do dnia zapłaty wraz z kosztami postępowania według norm prawem przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 9.600 zł wraz z opłatą skarbową od udzielonych pełnomocnictw procesowych w kwocie 17 zł; powódce M. K. (1) kwoty 34.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 02.08.2016 r. do dnia zapłaty wraz z kosztami postępowania według norm prawem przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 9.600 zł wraz z opłatą skarbową od udzielonych pełnomocnictw w kwocie 17 zł; powódce M. K. (2) kwoty 10.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 02.08.2016 r. do dnia zapłaty wraz z kosztami postępowania według norm prawem przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 4.800 zł wraz z opłatą skarbową od udzielonych pełnomocnictw procesowych w kwocie 17 zł; powódce I. K. kwoty 10.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 02.08.2016 r. do dnia zapłaty wraz z kosztami postępowania według norm prawem przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 4.800 zł wraz z opłatą skarbową od udzielonych pełnomocnictw procesowych w kwocie 17 zł; powodowi P. K. kwoty 10.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 02.08.2016 r. do dnia zapłaty wraz z kosztami postępowania według norm prawem przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 4.800 zł wraz z opłatą skarbową od udzielonych pełnomocnictw procesowych w kwocie 17 zł, a wszystko tytułem zadośćuczynienia po E. A., ojcu powodów K. A., M. A. i powódki M. K. (1) i dziadku powódek M. K. (2), I. K. i powoda P. K..

W uzasadnieniu pozwu powodowie podnieśli, że w dniu 18 lipca 2003 roku o godzinie 5:50 w miejscowości N. (...) doszło do zdarzenia, w wyniku którego śmierć poniósł ojciec i dziadek strony powodowej – E. A.. Wyrokiem z dnia 15 grudnia 2003 r. w sprawie o sygn. akt (...) (...) Sąd Rejonowy w Augustowie uznał za winnego J. Ł. kierującego samochodem marki V. (...) nr rej. (...), który nie dostosowując prędkości do panujących warunków drogowych, utracił panowanie nad pojazdem, zjechał na przeciwny pas ruchu i śmiertelnie potrafił prawidłowo idącego lewym poboczem pieszego – 63 letniego E. A., skazując go na karę 2 lat pozbawienia wolności w zawieszeniu na 4 lata. Wskazano, iż pojazd sprawcy wypadku posiadał obowiązkowe ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej u strony pozwanej, co czyni pozwaną obowiązaną do naprawienia szkody doznanej przez powodów i jest okolicznością bezsporną. Z tej racji, iż powodowie K. A. i M. A. są synami zmarłego, a powódka M. K. (1) córką, zaś powodowie M. K. (2), I. K. i P. K. wnukami zmarłego, pozwany przyjął odpowiedzialność za skutki tego zdarzenia i mając na uwadze, że pozwany wypłacił dotychczas powodom – K. A., M. A., M. K. (1) zadośćuczynienie w kwocie po 6.000 zł po śmierci ojca, które to kwoty powodowie oceniają jako rażąco zaniżone w stosunku do poniesionej krzywdy po stracie ojca, a w ogóle odmówił wypłaty powodom, wnukom – M. K. (2), I. K. i P. K. zadośćuczynienia po stracie dziadka, stąd dochodzenie pozwem uzupełniającej kwoty z tytułu zadośćuczynienia, która wespół z wypłatą będzie mogła być uznana za „odpowiednią” na rzecz powodów po stracie ojca, zaś kwoty po 10.000 zł na rzecz pozostałych powodów po stracie dziadka, w każdym przypadku z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w zapłacie od dnia 2 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu podnoszono, że w skutek tragicznej śmierci E. A. niewątpliwie zostały naruszone dobra osobiste powodów, którzy w jeden chwili zostali pozbawienia miłości i obecności swojego ojca i dziadka. Naruszenie to polegało na zerwaniu więzi rodzinnych istniejących pomiędzy powodami, a członkiem ich najbliższej rodziny, a także na naruszeniu prawa powodów do prowadzenia niezakłóconego życia rodzinnego. W wyniku przedmiotowego zdarzenia powodowie utracili najbliższego członka rodziny, a to ojca i dziadka, z którym łączyły ich silne więzy emocjonalne i rodzinne. Wskazano, iż powodom jako dzieciom z oczywistych względów roszczenie to co do zasady przysługuje, ale i pozostałym powodom jako wnukom, bo przez to są należącymi do osób najbliższych zmarłego i przez to łączące ich więzi podlegają ochronie i stanowią podstawę do zasądzenia zadośćuczynienia przy uwzględnieniu

stopnia zażyłości uczuciowej i więzi emocjonalnej, jaka łączyła każdego z powodów ze zmarłym, bólu po jego straci, a także utracie nadziei na wspólne życie w pełnej rodzinie.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od każdego z powodów na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego. Nie kwestionował przy tym okoliczności, że przejął co do zasady odpowiedzialność za sprawcę wypadku komunikacyjnego, na skutek którego śmierć poniósł E. A., ojciec i dziadek strony powodowej. Wnosząc o oddalenie powództwa wskazał, iż dochodzenie przez powodów kwoty zadośćuczynienia po 34.000 zł, ponad wypłacone po 6.000 zł po śmierci ojca jest nieuzasadnione, albowiem wydając decyzje w przedmiocie przyznania powodom zadośćuczynienia pozwany wziął pod uwagę wszelkie istotne okoliczności takie jak charakter więzi łączących zmarłego z poszkodowanymi, zażyłość stosunków emocjonalnych, ewentualne pogorszenie stanu zdrowia jak również przesłanki o charakterze tymczasowym tj. zachowanie stanu emocjonalnego, cierpienie i ból po stracie osoby. Wskazał, iż roszczenie pozostałych powodów też uznał jako bezzasadne w sytuacji, kiedy są oni jedynie wnukami zmarłego E. A. i nie wykazali oni aby pomiędzy nimi a bezpośrednio poszkodowanym istniała więź rodzinna, którą należałoby zaliczyć do katalogu dóbr osobistych, której naruszenie wymagałoby rekompensaty w postaci wypłaty zadośćuczynienia.

Sąd Rejonowy w Augustowie ustalił i zważył, co następuje:

Bezsporne jest w przedmiotowej sprawie, że w dniu 18 lipca 2003 r. o godz. 5:50 w miejscowości N. (...), na drodze A.-Ł. doszło do wypadku komunikacyjnego, w którym śmierć na miejscu poniósł E. A.. Bezsporne jest w sprawie, że sprawcą wypadku był J. Ł. kierujący pojazdem marki V. (...) o nr rej. (...), który nie dostosował prędkości do warunków panujących na jezdni, utracił panowanie nad pojazdem i zjechał na przeciwny pas ruchu, doprowadzając do zderzenia z prawidłowo idącym lewym poboczem pieszym – E. A., wskutek czego nieumyślnie spowodował u pieszego obrażenia ciała w postaci m.in. urazu wielonarządowego z krwotokiem do jamy czaszki, złamania kręgosłupa piersiowego z przemieszczeniem i uszkodzeniem rdzenia kręgowego w wyniku których E. A. poniósł śmierć. Bezsporne jest w sprawie, że J. Ł. został prawomocnie skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Augustowie z dnia 15 grudnia 2003 r. w sprawie o sygn. akt (...) (...) na karę 2 lat pozbawienia wolności w zawieszeniu na 4 lata oraz orzeczono wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 1 roku (k. 86 akt sprawy (...)) (...)). Bezsporne jest w sprawie, że powód K. A. i M. A. są synami zmarłego, a powódka M. K. (1) jest córką zmarłego, natomiast powódki M. K. (2), I. K. oraz powód P. K. są wnukami zmarłego E. A.. Bezsporne jest w sprawie, że po zgłoszeniu roszczenia o zapłatę zadośćuczynienia pozwany przejął odpowiedzialność za doznaną szkodę i wypłacił na rzecz powodów K. A., M. A. i M. K. (1), a to dzieci zmarłego E. A. kwoty po 6.000 zł tytułem zadośćuczynienia, zaś w przypadku pozostałych powodów M. K. (2), I. K., P. K. odmówił wypłaty świadczenia z tytułu zadośćuczynienia, w uzasadnieniu swojego stanowiska wskazując, że w przypadku tych powodów nie występuje sytuacja, aby można ich było zaliczyć do kręgu osób najbliższych zmarłego, jako że są oni tylko jego wnukami i w przypadku tych powodów nie występują też ponadstandardowe więzi emocjonalne, które podlegają ochronie. Stąd argumentował, że ich powództwo jako bezzasadne podlegać winno oddaleniu. Bezsporne jest też w sprawie, iż pozwany na rzecz powoda K. A., M. A. i M. K. (1), a dzieci zmarłego E. A., wypłacił kwoty po 6.000 zł i w ocenie pozwanego jest to „odpowiednie” zadośćuczynienie. Bezsporne jest też i to, że w tej sytuacji żądanie uzupełniająco przez tych powodów kwoty po 34.000 zł na rzecz każdego z nich, ponad wypłacone, strona pozwana oceniała jako wygórowane.

Spór w przedmiotowej sprawie dotyczył jedynie wysokości należnych powodom K. A., M. A. i M. K. (1) kwot zadośćuczynienia i okoliczności przysługiwania pozostałym powodom, a to M. K. (2), I. K., P. K. zadośćuczynienia, a w konsekwencji także przysługiwanie tego zadośćuczynienia w zakresie i wysokości. Oceniając te rozbieżne stanowiska stron, w tym i co do wysokości zadośćuczynienia i mając na uwadze, że to do Sądu i w oparciu o całokształt okoliczności należy ocena w każdym przypadku, na podstawie art. 448 kc szkody niemajątkowej wywołanej naruszeniem dóbr osobistych temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone poprzez przyznanie odpowiedniej sumy zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę Sąd Rejonowy uznał, że wyłącznie twierdzenia powodów i to w całości zasługują na wiarę, a w rezultacie nie tylko co do zasady, ale i co do wysokości, a wszystko w świetle przepisów kodeksu cywilnego i wskazywanej przez strony podstawy roszczenia. Zgodnie z zasadą podstawową, którą ten Sąd miał na uwadze przede wszystkim, iż poczucie więzi bliskości jest dobrem szczególnie cennym i w takiej sytuacji nie może być mowy o przyjmowaniu zbyt niskich kwot tytułem zadośćuczynienia bo prowadzi do jego deprecjacji. Mając tu na uwadze przede wszystkim ogromny dramatyzm doznań powodów, synów i córki oraz wnuków, jako rodziny stanowiącej wyjątkowo zgodną wspólnotę, wspierającą się wzajemnie, spędzającą wspólnie wiele czasu, mimo nawet nie zawsze wspólnego zamieszkiwania, w tym w okresie dzieciństwa i wychowania oraz w takich warunkach oceniając ich poczucie osamotnienia i pustki, ich cierpienia

moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią E. A., i to, że zadośćuczynienie ma na celu kompensację tej doznanej krzywdy tj. złagodzenie tego cierpienia i pomoc powodom jako pokrzywdzonym w dostosowaniu się do zmiany w związku z tym rzeczywistości, a jednocześnie, że musi ono stanowić też ekonomicznie odczuwalną wartość i uwzględniając wszystko co wynika z twierdzeń świadków H. A. (rozprawa z dnia 09.12.2016 r. 00:18:06-00:40:33 k. 186 odwr. – 187 akt), P. A. (rozprawa z dnia 09.12.2016 r. 00:40:33-00:57:10 k. 187 -187 odwr.) i W. K. (rozprawa z dnia 09.12.2016 r. 00:57:10-01:13:53 k. 187 odwr.-188 akt) niczym nie podważonych przez stronę pozwaną, a znajdujących potwierdzenie w opinii sądowo – psychologicznej biegłego sądowego z zakresu psychologii E. D. (k. 205-228 akt), w której to biegła podkreśliła, iż związek emocjonalny powodów, dla których zmarły tragicznie był dziadkiem, Sąd ocenił i ustalił, że związek ten był szczególnie silny, oparty na pozytywnych, ciepłych emocjach, a nagła tragiczna śmierć dziadka niewątpliwie wywarła na psychice powodów silny ślad. Stąd Sąd Rejonowy ustalił i uznał, iż powództwo w przypadku zarówno powodów M. K. (2), I. K. i P. K., a wnuków zmarłego E. A., jest słuszne i to nie tylko co do zasady, ale i w pełni co do dochodzonych kwot, zwłaszcza że są one wyważone. Mając na uwadze występujący w tym przypadku i też w świetle doświadczenia życiowego oczywisty fakt, że doznana krzywda po stracie ojca jest zdecydowanie większa, to w pełni to uzasadnia w przypadku powodów K. A., M. A., M. K. (1), jako dzieci, uwzględnienie wyższych dochodzonych przez nich kwot.

Sąd Rejonowy uznał też w pełni zasadność żądania powodów w zakresie odsetek. Wszak wyrok zasądający zadośćuczynienie ma charakter orzeczenia deklaratoryjnego, a nie ma charakteru orzeczenia kształtującego treść stosunku prawnego. A w tych warunkach i jako że odsetki stanowią formę odszkodowania za sam fakt opóźnienia z zapłatą długu, czyli są należne bez względu na to jakie zamiary w odniesieniu do oczekiwanego świadczenia miał wierzyciel, nie można było uznać inaczej. W innym bowiem wypadku pozwany nie ponosiłby z tego tytułu żadnych negatywnych konsekwencji, a wręcz przeciwnie mógłby uzyskać korzyść i pozostawałoby to w sprzeczności z art. 481 § 1 kc.

Zważywszy, że zasądzona kwota zależała tu wyłącznie od oceny Sądu, a strona powoda została w całości zwolniona od ponoszenia kosztów sądowych w przedmiotowej sprawie, to Sąd wyrokujący w tej sprawie uznał, na podstawie art. 100 kpc, za zasadne odstąpienie od obciążania stron opłatą sądową i wydatkami poniesionym na wynagrodzenie biegłego sądowego, stąd orzekł jak w punkcie VII wyroku, uznając zasadność obciążenia pozwanego zwrotem kosztów zastępstwa procesowego na rzecz strony powodowej.

Z tych wszystkich względów orzeczono, jak w wyroku z dnia 6 kwietnia 2017 r.

Sygn. aktI.Ca 243/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2017r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Mirosław Krzysztof Derda (spr.)
Sędziowie:	SO Cezary Olszewski SO Elżbieta Cembrowicz
Protokolant:	sekr. sądowy Ewa Andryszczyk

po rozpoznaniu w dniu 28 czerwca 2017 roku w Suwałkach

na rozprawie

sprawy z powództwa K. A. , M. A. , M. K. (1) , P. K. , M. K. (2) i I. K.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. od wyroku Sądu Rejonowego w Augustowie z dnia 6 kwietnia 2017 r. sygn. akt I C 579/16

I.

Zmienia zaskarżony wyrok w pkt: I, II, III, IV, V i VI w ten sposób, że koszty procesu w pkt. I, II i III obniża do kwot po 4817 zł (cztery tysiące osiemset siedemnaście), a w pkt. IV, V i VI do kwot po 2417 zł (dwa tysiące czterysta siedemnaście).

II.

Oddała apelację w pozostałym zakresie.

III.

Znosi wzajemnie koszty procesu przed Sądem II instancji.

SSO Mirosław Krzysztof Derda SSO Cezary Olszewski SSO Elżbieta Cembrowicz

Sygn. akt I Ca 243/17

UZASADNIENIE

Powodowie K. A., M. A., P. K., M. K. (1), M. K. (2) i I. K. domagali się zasądzenia od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. kwot po 34.000 zł na rzecz powodów K. A., M. A. i M. K. (1) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 2 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu w tym kosztami zastępstwa procesowego w stawce podwójnej wraz z opłatą skarbową od udzielonych pełnomocnictw procesowych oraz kwot po 10.000 zł na rzecz powodów M. K. (2), I. K. i P. K. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 2 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty wraz z kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego w stawce podwójnej wraz z opłatą skarbową od udzielonych pełnomocnictw procesowych tytułem zadośćuczynienia po E. A..

W uzasadnieniu pozwu powodowie podnieśli, że iż w dniu 18 lipca 2003 roku w miejscowości N. (...) doszło do zdarzenia, w wyniku którego śmierć poniósł ojciec i dziadek strony powodowej - E. A.. Wyrokiem z dnia 15 grudnia 2003 r. w sprawie o sygn. akt (...) (...) Sąd Rejonowy w Augustowie uznał za winnego naruszenia zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym J. Ł., kierującego samochodem marki V. (...) nr rej (...), który nie dostosowując prędkości do panujących warunków drogowych, utracił panowanie nad pojazdem, zjechał na przeciwny pas ruchu i śmiertelnie potrafił prawidłowo idącego lewym poboczem pieszego - 63 letniego E. A., skazując go na karę pozbawienia wolności i warunkowo zawiesił jej wykonanie.

Powodowie K. A., M. A. i M. K. (1) są dziećmi zmarłego. Pozwany przyznał im tytułem zadośćuczynienia kwoty po 6 000 zł, jednak zdaniem powodów świadczenia te są rażąco zaniżone.

W przypadku zaś powodów M. K. (2), I. K. i P. K., będących wnukami zmarłego, pozwany odmówił wypłaty zadośćuczynienia.

W uzasadnieniu podnoszono, że w skutek tragicznej śmierci E. A. zostały naruszone dobra osobiste powodów, którzy w jednej chwili zostali pozbawienia miłości i obecności swojego ojca i dziadka. Naruszenie to polegało na zerwaniu więzi rodzinnych istniejących pomiędzy powodami, a członkiem ich najbliższej rodziny, a także na naruszeniu prawa powodów do prowadzenia niezakłóconego życia rodzinnego. W wyniku przedmiotowego zdarzenia powodowie utracili najbliższego członka rodziny, ojca i dziadka, z którym łączyły ich silne więzy emocjonalne i rodzinne.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od każdego z powodów na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego.

Podnosił, że powodom – dzieciom zmarłego- K. A., M. A., M. K. (1) wypłacił zadośćuczynienie w kwotach po 6.000 zł i odmówił wypłaty powodom, będących wnukami - M. K. (2), I. K. i P. K..

Wskazywał, iż wypłacone dzieciom zmarłego zadośćuczynienie rekompensuje poniesioną przez nich krzywdę. W przypadku zaś wnuków zmarłego brak było dowodów świadczących, iż między nimi a E. A. istniała więź rodzinna, której przerwanie wymagałoby rekompensaty w postaci zadośćuczynienia.

Wyrokiem z dnia 6 kwietnia 2017 r. w sprawie I C 579/16 Sąd Rejonowy w Augustowie uwzględnił powództwa w całości i zasądził od pozwanego na rzecz powodów K. A., M. A. i M. K. (1) kwotę po 34.000,00 zł, zaś na rzecz powodów M. K. (2), I. K. i P. K. kwotę po 10.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 2 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty.

Ponadto Sąd I instancji zasądził od pozwanego na rzecz każdego z powodów zwrot kosztów zastępstwa procesowego w wysokości podwójnej stawki minimalnej oraz odstąpił od obciążania stron opłatą sądową, od której powodowie byli zwolnieni, a także wydatkami poniesionymi na wynagrodzenie biegłego sądowego, przejmując je na rachunek Skarbu Państwa.

Sąd Rejonowy ustalił, iż w dniu 18 lipca 2003 roku w miejscowości N. (...) doszło do zdarzenia, w wyniku którego śmierć poniósł ojciec i dziadek strony powodowej - E. A.. Wyrokiem z dnia 15 grudnia 2003 r. w sprawie o sygn. akt (...) (...) Sąd Rejonowy w Augustowie uznał za winnego naruszenia zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym J. Ł., kierującego samochodem marki V. (...) nr rej (...), który nie dostosowując prędkości do panujących warunków drogowych, utracił panowanie nad pojazdem, zjechał na przeciwny pas ruchu i śmiertelnie potrafił prawidłowo idącego lewym poboczem pieszego - 63 letniego E. A., skazując go na karę pozbawienia wolności i warunkowo zawiesił jej wykonanie.

Sprawca szkody korzystał z ochrony odpowiedzialności cywilnej w pozwanym zakładzie ubezpieczeń.

Po zgłoszeniu roszczenia o zapłatę zadośćuczynienia pozwany przejął odpowiedzialność za doznaną szkodę i wypłacił na rzecz powodów K. A., M. A. i M. K. (1), tj. dzieci zmarłego E. A. kwoty po 6.000 zł tytułem zadośćuczynienia.

W przypadku pozostałych powodów M. K. (2), I. K., P. K., tj. wnuków zmarłego odmówił wypłaty zadośćuczynienia, wskazując że nie są oni osobami najbliższymi zmarłego, nie występują też ponadstandardowe więzi emocjonalne, które podlegają ochronie.

W ocenie Sądu Rejonowego roszczenia powodów zasługują na uwzględnienie w całości.

Zebrane dowody potwierdziły bowiem, iż więzi łączące powodów ze zmarłym były silne, a ich przerwanie wywołało krzywdę, która wymagała zrehabilitowania w postaci stosownego zadośćuczynienia.

Istnienie tych więzi również w przypadku wnuków zmarłego nie budziło wątpliwości Sądu. Związek emocjonalny każdego z wnuków był szczególnie silny, oparty na pozytywnych, ciepłych emocjach, a nagła tragiczna śmierć dziadka niewątpliwie wywarła na psychice powodów silny ślad. Zadośćuczynienie w przypadku wnuków zmarłego na poziomie 10 000 zł spełnia funkcję kompensacyjną i nie spowoduje wzbogacenia po ich stronie.

Co się zaś tyczy powodów - dzieci zmarłego, zdaniem Sądu, doznana krzywda po stracie ojca jest zdecydowanie większa. Wypłacone im kwoty zadośćuczynienia nie rekompensowały doznanej krzywdy i wymagały uzupełnienia o kwoty po 34 000 zł.

Sąd Rejonowy uznał też w pełni zasadność żądania powodów w zakresie odsetek, gdyż stanowią one formę odszkodowania za sam fakt opóźnienia z zapłatą długu, czyli są należne bez względu na to jakie zamiary w odniesieniu do oczekiwanego świadczenia miał wierzyciel. Jako podstawę rozstrzygnięcia wskazywał art. 481 § 1 kc.

Przy zasądzaniu kosztów procesu Sąd Rejonowy odwołał się do art. 100 kpc.

W złożonej apelacji pozwany zaskarżył wyrok w części, tj.:

a. w punkcie I - w zakresie zasądzającym od pozwanego na rzecz powoda K. A. kwotę ponad 15.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 2 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty, a także w całości rozstrzygnięcia o kosztach zastępstwa procesowego,

b. w punkcie II - w zakresie zasądzającym od pozwanego na rzecz powoda M. A. kwotę ponad 15.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 2 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty, a także w całości rozstrzygnięcia o kosztach zastępstwa procesowego,

c. w punkcie III - w zakresie zasądzającym od pozwanego na rzecz powódki M. K. (1) kwotę ponad 15.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 2 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty, a także w całości rozstrzygnięcia o kosztach zastępstwa procesowego,

d. w punkcie IV - w całości,

e. w punkcie V - w całości,

f. w punkcie VI— w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie prawa materialnego i procesowego, a w szczególności:

1. naruszenie art. 24 § 1 k.c. w zw. z art. 448 k.c. w zw. art. 6 k.c. poprzez zasądzenie na rzecz powodów K. i M. A. i M. K. (1) kwot zadośćuczynienia za krzywdę w wysokości po 40.000,00 zł, które są rażąco zawyżone w okolicznościach niniejszej sprawy, m. in. z następujących względów:

a. Sąd I instancji ustalając wysokość zadośćuczynienia nie wziął pod uwagę przy miarkowaniu zadośćuczynienia m.in. tego, że od dnia zdarzenia minęło już 14 lat, a zgodnie z obowiązującą linią orzecniczą okoliczność czynnika czasu ma wpływ na wysokość zadośćuczynienia, gdy jest ono dochodzone po upływie znacznego okresu czasu od naruszenia dóbr osobistych, albowiem cierpienia psychiczne ulegają stopniowemu osłabieniu, a wydając wyrok Sąd bierze pod uwagę stan rzeczy istniejący na dzień zamknięcia rozprawy,

b. przyznanie na rzecz powodów kwot zadośćuczynienia w zasądzonej wysokości doprowadzi nie tyle do złagodzenia krzywdy, co do ich znacznego wzbogacenia, co jest ewidentnie sprzeczne z istotą instytucji zadośćuczynienia i z zasadą umiarkowanego i rozsądnego zadośćuczynienia, co budzi uzasadnione wątpliwości z punktu widzenia zasad współżycia społecznego,

c. z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynikają następujące okoliczności pominięte przez Sąd podczas miarkowania zadośćuczynienia:

- w chwili zdarzenia powodowie ci byli osobami dorosłymi i żadne z nich nie prowadziło z ojcem wspólnego gospodarstwa domowego, ich kontakt z ojcem miał charakter okazyjny (święta, rocznice, komunie, chrzty, urlopy), powódka M. K. (1) nie podejmowała wspólnie z ojcem ważnych decyzji życiowych i jej plany życiowe nie uległy zmianie w wyniku tego zdarzenia, powódka M. K. (1) oraz powód M. A. odwiedzają grób ojca 1-2 razy do roku,

- żaden z powodów nie korzystał po zdarzeniu z pomocy psychologicznej, samodzielnie poradzi sobie z sytuacją,

- wyniki testów psychologicznych nie wskazują, aby rozwinęły się u powodów zaburzenia natury psychologicznej, funkcjonują oni normalnie, poradzi sobie z sytuacją straty, zaadaptowali się do nowej rzeczywistości,

2. naruszenie art. 24 § I k.c. w zw. z art. 448 k.c. w zw. art. 6 k.c. w zw. z art. 316 k.p.c. poprzez zasądzenie na rzecz powodów M., I. i P. K. kwot zadośćuczynienia za krzywdę, w sytuacji gdy:

a. nie wykazano istnienia między nimi, a zmarłym szczególnie silnej więzi rodzinnej, której zerwanie uzasadnia zasądzenie zadośćuczynienia za krzywdę, biorąc pod uwagę, że mieszkali oni w odległości ok. 50 km od dziadka, kontakt wnuków z dziadkiem był wyłącznie okazjonalny (kilka razy w roku),

b. nie wykazano istnienia krzywdy wymagającej rekompensaty w formie zadośćuczynienia za krzywdę, a z dowodu z opinii psychologa wynika, że powodowie nie wykazują by w wyniku zdarzenia rozwinęły się u powodów zaburzenia natury psychicznej, które by obecnie zaburzyły ich funkcjonowanie,

3. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez pominięcie przy wyrokowaniu dokumentów znajdujących się w aktach szkody, w tym oświadczeń powodów, w których wskazali oni, że ich kontakt powodów z ojcem miał charakter okazyjny (święta, rocznice, komunie, chrzty, urlopy), powódka M. K. (1) nie podejmowała wspólnie z ojcem ważnych decyzji życiowych i jej plany Życiowe niej" uległy zmianie w wyniku tego zdarzenia, powódka M. K. (1) oraz powód M. A. odwiedzają grób ojca 1-2 razy do roku,

4. naruszenie art. 98 § 1, 3 i 4 k.p.c. w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie poprzez niezasadne i pozbawione uzasadnienia zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów zastępstwa procesowego w podwójnej wysokości stawek minimalnych objętych w/w rozporządzeniem, w sytuacji gdy nakład pracy pełnomocnika powodów nie uzasadnia takiego rozstrzygnięcia, czynności przez niego podjęte nie różniły się w żaden sposób od tych w podobnych sprawach, sprawa nie należała do szczególnie zawiłych, nie wymagała przeprowadzenia skomplikowanego postępowania dowodowego, a nadto Sąd w żaden sposób nie uzasadnił swojego rozstrzygnięcia. Ponadto, Sąd niezasadnie zasądził zwrot dwóch opłat skarbowych od pełnomocnictwa, w sytuacji gdy przepis wskazuje na zasadność zwrotu kosztów obejmujących niezbędne wydatki jednego pełnomocnika.

Wskazując na powyższe zarzuty, wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części, tj.

a. w punkcie I - poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda K. A. kwoty 15.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 02.08.2016 r. oraz stosunkowe rozdzielenie kosztów zastępstwa procesowego,

b. w punkcie II - zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda M. A. kwoty 15.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 02.08.2016 r. oraz stosunkowe rozdzielenie kosztów zastępstwa procesowego,

c. w punkcie III - zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki M. K. (1) kwoty 15.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 02.08.2016 r. oraz stosunkowe rozdzielenie kosztów zastępstwa procesowego,

d. w punkcie IV - poprzez oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego,

e. w punkcie V - poprzez oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego,

f. w punkcie VI - poprzez oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego,

2. zasądzenie od każdego z powodów na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego, za instancję odwoławczą.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się uzasadniona jedynie w części dotyczącej kosztów procesu, tj. kosztów zastępstwa prawnego i opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa.

Współuczestnikom formalnym (art. 72 § 1 pkt 2 KPC), reprezentowanym przez jednego pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym, należy się zwrot kosztów procesu obejmujących jego wynagrodzenie ustalone odrębnie w stosunku do każdego współuczestnika. Sąd powinien jednak obniżyć to wynagrodzenie, jeżeli przemawia za tym nakład pracy pełnomocnika, podjęte przez niego czynności oraz charakter sprawy (art. 109 § 2 KPC)- uchwała Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 8 października 2015 r. III CZP 58/15.

Chociaż charakter współuczestnictwa powodów dochodzących zadośćuczynienia po śmierci zmarłego członka rodziny w orzecznictwie w dalszym ciągu ma charakter sporny, jednak w ocenie Sądu Okręgowego, należy odwołać się do zasad wynikających z cytowanej wyżej uchwały.

Sąd Rejonowy tymczasem bezkrytycznie przyznał wynagrodzenie pełnomocnika w stawkach podwójnych i w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia w ogóle nie wyjaśnił motywów jakimi się kierował.

Należy zauważyć, że wszystkich powodów reprezentował ten sam pełnomocnik. We wszystkich powództwach używano tych samych argumentów i żadne z powództw nie wymagało przygotowywania indywidualnej strategii procesowej i odwoływania się do odrębnej argumentacji prawnej. Powództwa dotyczyły dwóch grup powodów, tj. dzieci zmarłego i jego wnuków. Argumentacja prezentowana przez pełnomocnika powodów była zbieżna dla każdej z tych grup. Można stwierdzić, że chodziło o jednorodnjawowe powództwa dla dwóch grup powodów tj. dzieci i wnuków zmarłego.

Trafnie twierdził pozwany, iż nakład pracy pełnomocnika powodów nie uzasadniał takiego rozstrzygnięcia. Czynności przez niego podjęte nie różniły się w żaden sposób od tych w podobnych sprawach, a sprawa nie należała do szczególnie zawiłych, ani nie wymagała przeprowadzenia skomplikowanego postępowania dowodowego.

Z powyższych względów zasądzone kwoty wynagrodzenia pełnomocnika obniżono do minimalnych stawek pojedynczych na podstawie przepisu art. 386 § 1 kpc i cytowanego przez Sąd I instancji rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości.

Ponadto Sąd I Instancji niezasadnie zasądził w pkt. I wyroku zwrot podwójnej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa orzekając ponad żądanie. Wyrok w tej części skorygowano również na podstawie powyższej regulacji prawnej.

W pozostałej części apelację należy uznać za niezasadną.

Przypomnieć należy, że w piśmiennictwie i judykaturze jeszcze na gruncie art. 166 k.z. a obecnie na gruncie art. 446 § 3 i 4 k.c. pojęcie „najbliższy członek rodziny” ujmowane jest stosunkowo szeroko i obejmuje nie tylko rodziców i dzieci, ale i inne osoby spokrewnione ze zmarłym np. rodzeństwo. O tym, kto jest najbliższym członkiem rodziny decyduje faktyczny układ stosunków pomiędzy określonymi osobami, a nie formalna kolejność pokrewieństwa wynikająca w szczególności z przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, czy ewentualnie z powinowactwa np. wnuczka zmarłego, będąca dzieckiem pozamałżeńskim wychowywana przez babkę, pomimo że matka żyła i była zdolna do alimentacji córki (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 sierpnia 1970 r., II CR 313/70, OSN 1971, nr 3, poz. 56). Aby więc ustalić, czy występujący o zadośćuczynienie jest najbliższym członkiem rodziny nieżyjącego sąd powinien stwierdzić, czy istniała silna i pozytywna więź emocjonalna pomiędzy dochodzącym tego roszczenia a zmarłym (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 1938 r., II C 3142/37, Z. O. 1939, poz. 100 i z dnia 10 grudnia 1969 r., III PRN 77/69, OSN 1970, nr 9, poz. 160).

W wypadku – jak w niniejszej sprawie - śmierci osoby najbliższej w następstwie deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 roku, podstawą żądania zadośćuczynienia jest art. 448 k.c., z którego wynika, iż roszczenie o zasądzenie zadośćuczynienia przysługuje każdemu, czyje dobro osobiste zostało naruszone. W tej sytuacji kluczowe znaczenie dla wskazania osób uprawnionych do dochodzenia zadośćuczynienia na tej podstawie prawnej ma określenie naruszonego dobra osobistego i rozstrzygnięcie, czy niezbędnym jego składnikiem jest istnienie formalnych więzów rodzinnych. W orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych dobro osobiste podlegające ochronie, którego naruszenie uzasadnia żądanie zapłaty zadośćuczynienia w razie śmierci osoby bliskiej, ujmowane jest jako więź rodzinna (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2010 r., III CZP 76/10), więź rodzinna, której zerwanie powoduje ból, cierpienie i rodzi poczucie krzywdy (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 r., III CZP 32/11), prawo do życia w rodzinie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2012 r., I CSK 314/11), prawo do życia rodzinnego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2010 r., IV CSK 307/09), więź emocjonalna łącząca osoby bliskie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2010 r., (...) CSK 248/10). W orzeczeniach tych konsekwentnie przyjmowano, że o zadośćuczynienie może występować osoba najbliższa zmarłego, jeżeli ze zmarłym łączyły ją więzi rodzinne i emocjonalne.

Istnienie silnych więzi emocjonalnych między rodzicami i dziećmi oraz między dziadkami i wnukami nie jest wcale ograniczone do sytuacji w których osoby te zamieszkują wspólnie.

W przedmiotowej sprawie istnienie silnych więzi rodzinnych między powodami i zmarłym zostało wykazane chociażby dowodem z opinii psychologicznej. Dowód ten potwierdził, iż tragiczna śmierć ojca, który zginął w wypadku była dla powodów (dzieci zmarłego) wstrząsem, który spowodował u nich wystąpienie procesu żałoby, początkowo pod postacią rozpacz, następnie żalu, smutku, przygnębienia i tęsknoty, poczucia winy. Uczucia te stanowią prawidłową reakcję adaptacji do sytuacji utraty osoby bliskiej emocjonalnie. Wprawdzie wyniki testów psychologicznych nie wskazują by w wyniku tragicznej śmierci rozwinęły się u opiniowanych zaburzenia natury psychicznej to niewątpliwie wskazują, że miała ona wpływ na zachowanie powodów i ich stosunek do życia. Powodowie wycofali się z aktywności, byli bardziej zamknięci w sobie i brak im było poczucia zadowolenia. Uaktywnił się też u nich lęk przed nagłą utratą osób bliskich, lęk „że sami mogą ulec wypadkowi, lęk przed przyszłością oraz przejściowo pojawiły się problemy z koncentracją w pracy. Tragicznie zmarły był ojcem dla powodów, powodowie byli pozytywnie emocjonalnie związani ze zmarłym, były to więzi bardzo bliskie. W wyniku tragicznej śmierci powodowie zostali pozbawieni tych więzi, miało to wpływ na ich psychikę, stosunek do życia, funkcjonowanie i zachowanie. Znaczny upływ czasu / prawie 14 lat/pozwolił powodom na złagodzenie skutków jakie wywarło na nich traumatyczne wydarzenie, nie oznacza to, że pogodzili się oni z taką śmiercią jaką spotkała ich ojca.

Dowód ten również potwierdził, że związek emocjonalny powodów, dla których zmarły tragicznie był dziadkiem - był silny. Dziadek był troskliwym opiekunem, brał czynny udział w wspólnym wychowywaniu wnuków, był aktywnie zaangażowany w opiekę nad nimi. Miał ciepłe relacje z wnukami, poświęcał im dużo czasu, często rozpieszczał. Był dla powodów autorytetem. Jeden z powodów niejako przejął od dziadka pewne zainteresowania, z którymi wiąże swoją przyszłość. Był to związek bliski, oparty na pozytywnych „ciepłych emocjach. Nagła, tragiczna śmierć dziadka spowodowana wypadkiem komunikacyjnym niewątpliwie wywarła na psychice opiniowanych silny ślad.

Sąd R. prawidłowo zinterpretował ten dowód zgodnie z zasadami określonymi w art. 233 kpc.

Nietrafny okazał się też argument apelacji, iż upływ czasu (wieloletni) od tragicznego wypadku był naturalnym czynnikiem niwelującym naruszenie dóbr osobistych powodów.

Strona skarżąca w drodze tego zarzutu dotyka zasadniczej kwestii, tj. wpływu czynnika czasu na istnienie roszczenia o zadośćuczynienie z tytułu naruszenia dóbr osobistych oraz jego wpływu na wysokość tego roszczenia.

Podnieść należy, iż upływ czasu od naruszenia dóbr osobistych ma znaczenie przede wszystkim z punktu widzenia celowości i zakresu zastosowanych niemajątkowych środków ochrony, o których mowa w art. 24 § 1 zdanie drugie k.c. i w okolicznościach danej sprawy może czynić niecelowym zobowiązanie sprawcy do dopełnienia czynności potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia, np. złożenia oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Jeśli natomiast naruszenie dóbr osobistych doprowadzi do powstania szkody niemajątkowej w postaci krzywdy, rozumianej jako ujemne następstwa w sferze przeżyć psychicznych człowieka, to szkoda ta nie ulega wraz z upływem czasu jakiegokolwiek unicestwieniu, a roszczenie o zadośćuczynienie mające na celu jej zniwelowanie wygaśnięciu. Na ogólnych zasadach roszczenie to jako majątkowe podlega jedynie przedawnieniu, którego termin wynosi obecnie nawet aż 20 lat, jeśli szkoda wynika ze zbrodni lub występku (por. art. 442 § 1 k.c.). Jeśli zatem naruszenie dóbr osobistych wywołało szkodę niemajątkową w postaci krzywdy, to dopóki roszczenie o zadośćuczynienie z tego tytułu nie ulegnie przedawnieniu, to nadal istnieje i może być zasadnie dochodzone - I ACa 864/13 - wyrok z uzasadnieniem Sąd Apelacyjny w Łodzi z 2013-12-23.

Odnosząc się do wpływu, jaki wywiera moment dochodzenia zadośćuczynienia z art. 448 k.c. na jego wysokość Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku 28 maja 2013 r., I ACa 98/13 (LEX nr 1327574) wskazał, że w zależności od rodzaju naruszonego dobra oraz sposobu naruszenia, czynnik szkodzący może oddziaływać na osobę poszkodowanego jednorazowo, albo przez określony czas. W przypadku naruszenia dobra osobistego w postaci więzi rodzinnych, zdarzenie sprawcze, jakim jest śmierć człowieka, ma charakter jednorazowy. Nie oznacza to jednak, że negatywne skutki związane z utratą osoby bliskiej są zamknięte w określonych ramach czasowych i ograniczają się do ujemnych przeżyć na określoną datę, np. śmierci tej osoby. Istotne jest, kiedy krzywda ta, mająca swe źródło w śmierci osoby bliskiej, jest uświadamiana i najbardziej odczuwana, i jak długo taki stan rzeczy trwa. Jeśli osobami bliskimi zmarłego są osoby dorosłe, np. rodzice, to z reguły krzywda związana z tym zdarzeniem jest uświadamiana przez poszkodowanych od samego początku, od momentu powzięcia wiadomości o śmierci osoby bliskiej, które już samo w sobie jest poważnym wstrząsem psychicznym. Krzywda ta jest wtedy najsilniej odczuwana także z tego względu, iż pomiędzy zmarłym i jego bliskimi istnieją trwające

nierzadko wiele lat określone i to dwukierunkowe więzi rodzinne. Natomiast wraz z upływem czasu ujemne doznania osób dorosłych związane ze śmiercią osoby bliskiej ulegają naturalnemu osłabieniu.

Z ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd I instancji wynika, że proces żaloby u każdego z powodów przebiegał w typowy sposób, jednak mimo upływu czasu od tragicznego zdarzenia niewątpliwie pozostawiło ono na psychice opiniowanych silny ślad.

Pomimo tego, że Sąd I instancji zagadnienie to omówił w uzasadnieniu orzeczenia dosyć lapidarnie, jednak wysnute przez Sąd wnioski są logiczną konsekwencją prowadzonych dowodów.

Wbrew twierdzeniom apelanta zagadnienie to nie zostało zignorowane przez Sąd Rejonowy. Z obszernej opinii psychologicznej wynika wyraźnie jaki wpływ na funkcjonowanie powodów i odczuwanie przez nich krzywdy miał upływ czasu jaki upłynął od przedmiotowego zdarzenia. Istnienie tej krzywdy zostało dowiedzione, pomimo tego, że w wyniku tragicznej śmierci nie rozwinęły się u powodów zaburzenia natury psychicznej i nie wymagali oni leczenia farmakologicznego ani uczestnictwa w terapii. Sąd Rejonowy rozstrzygając o wysokości należnego powodom zadośćuczynienia niewątpliwie wziął również pod uwagę fakt, iż przedmiotowy wypadek miał miejsce 14 lat temu.

Wielkość krzywdy odniesionej przez poszkodowanego zawsze zależy od konkretnych okoliczności faktycznych sprawy. Z tego względu ustalenie odpowiedniej kwoty zadośćuczynienia pieniężnego zostało przez ustawodawcę pozostawione uznaniu Sądu, który w każdej sprawie indywidualnie orzeka o wysokości zadośćuczynienia. Tylko rażące zawyżenie bądź rażące zaniżenie wysokości zadośćuczynienia dają podstawę do skutecznego zaskarżenia wyroku Sądu pierwszej instancji w tym zakresie. Ocena tego zarzutu winna być dokonana poprzez pryzmat okoliczności konkretnego przypadku. Innymi słowy ingerencja przez sąd odwoławczy w rozstrzygnięcie sądu rozpoznającego sprawę w pierwszej instancji dopuszczalna jest jedynie razie rażącego zaniżenia lub zawyżenia zasądzonej kwoty (vide wyrok Sądu Najwyższego z 9 lipca 1970 r., III PRN 39/70, OSNCP 1971/3/53 oraz z 7 stycznia 2000 r., II CKN 651/98, Lex nr 51063).

Zasądzone tytułem zadośćuczynienia kwoty nie są rażąco wygórowane, bowiem uwzględniają wszystkie okoliczności rzutujące na rozmiar krzywdy każdego z powodów. Ponadto są adekwatnie do stopnia zamożności społeczeństwa i choć niewątpliwie mają wymierną wartość ekonomiczną jednak nie staną się źródłem wzbogacenia powodów.

Skoro zadośćuczynienia spełniają warunki adekwatności i nie są rażąco wygórowane to nie mogły być korygowane przez Sąd II instancji.

W ocenie Sądu Okręgowego zarzuty naruszenia prawa procesowego okazały się nietrafne.

Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej, niż przyjął sąd, wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (vide: wyrok SA w Poznaniu z 21.5.2008 r., IACa 953107, niepubl.).

Tym powinnościom skarżący nie sprostął.

Wbrew twierdzeniom pozwanego, Sąd I instancji wziął pod uwagę wszelkie okoliczności i w sposób prawidłowy ocenił zebrany w sprawie materiał dowodowy. Stwierdzić zatem należy, iż postawiony zarzut jest chybiony, dlatego apelację w pozostałym zakresie oddalono na podstawie przepisu art. 385 kpc.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie przepisu art. 100 kpc, gdyż apelacja w części okazała się trafna.

SSO Mirosław Krzysztof Derda SSO Cezary Olszewski SSO Elżbieta Cembrowicz